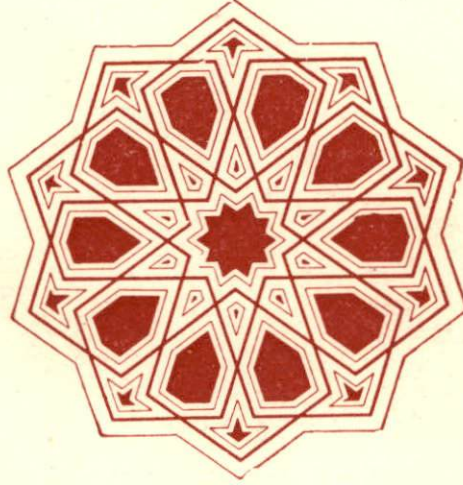

İLÂHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ İLÂHİYAT FAKÜLTESİ TARAFINDAN
ÜÇ AYDA BİR ÇIKARILIR

I-II
1954

TÜRK TARİH KURUMU BASIMEVİ—ANKARA

1 9 5 4

Şihri Polon Bağısı

Yıl: 1954

Cilt : 3, Sayı: I-II

İLÂHIYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ İLÂHIYAT FAKÜLTESİ TARAFINDAN
ÜÇ AYDA BİR ÇIKARILIR

I-II
1954

TÜRK TARİH KURUMU BASIMEVİ—ANKARA

1 9 5 4

İÇİNDEKİLER

KÜRKCÜOĞLU, KEMAL EDİB : <i>Lâmiyye-i Kelâmiyye</i>	1
ATEŞ, Prof. AHMED : <i>Gazâlî'nin "Batınîlerin Belini Kıran Deliller"i. Kitâb Kavâşım al-Bâtîniya</i>	23
YURDAYDIN, Dr. HÜSEYİN GAZİ : <i>Türk Sanatının Varlığını İnkâr Eden Batılı Sanat Tarihçileri</i>	55
DOĞAN, LÜTFİ (Çev.) : <i>İbni Fadlan Seyahatnamesi</i>	59
ÜLKEN, Prof. HİLMİ ZİYA : <i>Remzi Oğuz Arık</i>	81
KARAMAĞARALI, HALÛK : <i>Prof. Remzi Oğuz Arık'ın Eserleri</i>	83
ÜLKEN, Prof. HİLMİ ZİYA : <i>Yusuf Ziya Yörükân</i>	89
KUTLUAY, YAŞAR : <i>Yusuf Ziya Yörükân'ın Makaleleri</i>	93
YETKİN, Prof. SUUT KEMAL : <i>Milletlerarası V. Sanat Tenkidçileri Kongresi</i>	97
BİBLİYOGRAFYA :	
Louis Bréhier, <i>Vie et mort de Byzance</i> (Doç. Dr. Neşet Çağatay).....	101
Fehmi Ethem Karatay, <i>İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Arapça Basmalar Alfabetik Kataloğu</i> (A. Ateş).....	104
Dâ'î al-Ķâzî 'Alî b. Hanzâla al-Vadâ'î, <i>Kitab simt al-ħaka'ik (fi 'aħa'id al-Ismâ'iliye)</i> (A. Ateş).....	105
Emmy Wellesz, <i>Akbar's Religious Thought Reflected in Mogul Painting</i> (Dr. Hüseyin Gazi Yurdaydın).....	106
Dergimiz Hakkında Aldığımız Mektuplardan Bazıları.....	108

Kaybettiğimiz Değerler :

REMZİ OĞUZ ARIK

(1899 — 1954)

Yazan : PROF. HİLMİ ZİYA ÜLKEN

İlâhiyat Fakültesi eski İslâm San'atları Tarihi Profesörü ve Köylü Partisi Umumî Başkanı Profesör Remzi Oğuz Arık, bundan birkaç ay önce feci bir uçak kazasında vefat etti. İki sene önce ölen Profesör Hilmi Ömer Budda ve kendisinden bir ay sonra ölen Profesör Esad Arsebük ve iki ay sonra ölen Profesör Yusuf Ziya Yörükânla beraber, bu dört profesör, 1949 da yeni kurulan İlâhiyat Fakültesinin ilk tesisinde seçilen hocalardı. İlâhiyat Fakültesinde, Profesör Necati Lugal, tesisi sırasında seçilmiş ise de kadro güçlükleri dolayısıyla Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesinden ayrılamadığı için fiilen profesörlük yapmamış ve asıl vazifesinden tekaüt olmuştu. Remzi Oğuz'un vefatı dolayısıyla yazdığımız bu satırlarla İlâhiyat Fakültesinin ebediyete intikal eden ilk hocalarının hatırasını anmış oluyoruz.

Remzi Oğuz Arık 1899'da Adana'da doğmuştur. İlk ve Orta tahsilini Adana Muallim Mektebinde ve daha sonra İstanbul'da İstanbul Lisesinde yaptıktan sonra İstanbul Darülfünunu Edebiyat Fakültesinde okumuş, askerlik hizmetini bitirerek Adana Muallim Mektebi ilk kısmı başmuallimliğinde, daha sonra Galatasaray ilk kısmı muallimliğinde bulunmuş, o sırada açılan imtihanlara girerek Avrupa'ya arkeoloji tahsiline gönderilmişti.

Kendisini ilk defa 1924 yılı sonlarında Bursa Lisesi İngilizce öğretmeni (o lisede birlikte çalıştığım arkadaşım) Kemal Ilgaz vasıtasile tanıdım. Bu tanışmamız ikimiz üzerinde de çok iyi bir eser bırakmış olmalı ki, hayatımız boyunca ayrı yerlerde çalışmamıza rağmen birbirimizi asla unutmadık. Genç Remzi Oğuz bu sırada henüz mesleğini tayin etmemişti, fakat hararetle, heyecanlı bir milliyetperverdi. Adana gazetelerinde çıkmış yazıları ve bir küçük kitabı vardır. Fransa'daki tahsili sırasında Avrupa'da tahsil etmekte olan gençleri toplayarak bir Avrupa'daki Türk Talebeleri Cemiyeti kurdu. Bu cemiyet yalnızca idarî bir teşebbüs değil, herşeyden önce, hararetle milliyetçi bir gaye takib eden idealist bir teşebbüstü. Remzi Oğuz 1931 de İstanbul'a döndükten sonra uzunca bir rahatsızlık geçirmiş ve Cerrahpaşa hastanesinde yatarken beni davet etmişti. Hakkımda yazdığı uzun bir makaleyi okudu. O sırada yanında yeğeni (şimdi Mülkiyede Profesör olan) Fikret Arık bulunuyordu. Bu yazısında "Aşk Ahlâkı" ve "İnsanî vatanperverlik" adlı kitaplarımdan bahsediyordu. Yazının neşrini istedi. Fakat, hakkımda teveccühle dolu olan bu yazıyı hiçbir yerde neşre, benim için imkân yoktu. Ondan sonra Remzi Oğuz'u uzun müddet göremedim. Çünkü Ankara'da Müze Müdürlüğü, arkeoloji araştırmaları, Tarih Kurumu azalığı meslek faaliyetleri bakımından bizi birbirimizden uzaklaştırıyordu. Aşağı yukarı 1932 den 1942'ye kadar ne yaptığını, nelerle meşgul olduğunu bilmiyordum. Ancak o senelerde Kudsi Tecer'in, Yüksek Tedrisat Şube Müdürlüğü zamanında bir defa görüşüm ve 1949 da İlâhiyat Fakültesine İslâm San'atları Tarihi Profesörü seçildikten sonra kendisinden aldığım bir mektupla eski dostluğumuz canlandı. Bu mektuptan biraz sonra kitaplarının mühim bir kısmını adresime gönderdi. Arkeoloji çalışmalarından uzak olmama rağmen, bir kısmı Fransızca ve Almanca neşredilmiş olan bu eserlerin ciddiyeti derhal gözüme çarpmadan geri kalmadı. Bu kitaplar arasında beni

bilhassa ilgilendiren “İdeal ve İdeoloji” adlı eserle Halkevleri neşriyatından olan “Müze, Tarih ve Folklor çalışmaları kılavuzu” idi. Bu kılavuzun önsözünde müellif şöyle diyor: “Az zamanda bir sıra devrimler yapmış bir milletin kültür ocağı olan Halkevleri, Müze ve Tarih Koluna gerçekten önem vermeye mecburdur. Müze bugünün ideal topluluğuna, yani millete temel olan yurt gerçeğini de —dünü ve bugünü ile— aksettiren bir modern kuruldur.”

Remzi Oğuz Arık için İstanbul’da yapılan ihtifalde bir genç onun gençliğe bir hitabını okudu. Maalesef burada aynen nakledemediğim o hitabe, cidden heyecanlı, samimî ve kuvvetli idi. İdealist Remzi Oğuz’un, bundan oldukça ayrı bir de müte-hassis şahsiyeti vardır; İstanbul Müzesi müdürü aynı ihtifalde eserlerinin listesini okuduğu zaman bu müte-hassis şahsiyetin değerini herkes takdir etti. Büyük bir yekûna varan eserleri arasında doğrudan doğruya Fransızca ve Almanca olanları vardır. Kısmen bana verdiği bu kitaplardan Alacahöyük hafriyatına ait olanı çok hacimli, resimler ve haritalarla dolu bir araştırma eseri idi.

Fakat Remzi Oğuz Arık’ın, kitapları mesleğine tamamen sadık idi. Yani yalnız arkeolojiye ve bilhassa Anadolu Hitit Arkeolojisine aitti. Bir müddet Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Arkeoloji Profesörlüğünü yaptı. Bunlar arasında ne umumî ne İslâmî san’at tarihine ait bir esere tesadüf etmedim. Bununla beraber müze müdürlüğü zamanında bu mevzua da kısmen merak ettiğini ve Anadolu’da dolaştığı sırada İslâmî eserlerle alâkadar olduğunu biliyorum. 1942 de Profesör Hüseyin Avni Göktürkle beraber Millet adında bir dergi çıkardı. İdealist mahiyete millet ve vatana ait yazılarından bir kısmını orada neşretmiştir. 1942 de Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesindeki bazı ihtilâflı hadiseler yüzünden kürsüsünden ayrılmış olan Remzi Oğuz, ikinci defa üniversiteye, mesleğine nazaran bir parça uzak bir dersle başladı. Bununla beraber millî alâkasının şiddeti ve tarihçiliği, onun bu sahada da başarılı eserler vermeye namzet olduğunu gösteriyordu. Maalesef bu vazifesinde pek az kaldı. Tekrar siyasî hayata atıldı. Demokrat Partiden milletvekili seçildi. Bir müddet sonra Köylü Partisini kurarak onun umumî başkanlığına seçildi. Bununla beraber siyasî faaliyeti onun ilmî çalışmalarına mani olmadı. Çünkü Remzi Oğuz “Truva Kılavuzu” ile “Türk Müzeciliğine bir bakış”ı vefatından henüz altı ay önce neşretmiş bulunuyordu.

Remzi Oğuz’un iki şahsiyeti vardı: Âlim, idealist ve vatanperver. Bu iki şahsiyet birbirile uzlaşamıyordu. Zaman zaman biri ötekine galip geliyordu. Meslek olarak, tarihin en uzak, en kuru çağlarını seçmiş olduğu için arkeoloji çalışmaları onun aktüalite tarafına çekilen, vatan meseleleriyle doğrudan doğruya ilgilenen heyecanlı mizacına kâfi gelmiyordu. İki kutup arasındaki kararsızlığı bundandı. Böyle olmasaydı onun son vazifesinde başarılı eserler vermesini haklı olarak bekleyebilirdik; belki de tekrar eski arkeoloji kürsüsüne döner ve eski çalışmalarını tamamlardı. Fakat bundan dolayı ne ona ne hadiselerine sitem etmek doğru değildir. Çünkü şahsiyeti ve karakterinin kaderi ona vereceği bütün fikir mahsullerini verdirmiş ve kendisini vakfedeceği vatan meselelerine doğru onu sürüklemişti. Vefatı da bu kaderin eseri değil midir? Allah rahmet eylesin.

PROF. REMZİ OĞUZ ARIK'IN ESERLERİ

Hazırlayan : KARAMAĞARALI HALÛK

Âlim, mütefekkir, edip, siyaset adamı ve hepsinin üstünde milliyetçi bir idealist olan Rahmetli Prof. Remzi Oğuz Arık, otuz yılı geçen yazı hayatında kitap halindeki eserlerinden başka birçok dergi ve gazetede, türlü konularda makale yayımlamıştır. Fakülte dergisinin bu anma sayısına eksiksiz bir bibliyografya yetiştirmeye maalesef muvaffak olamadım. Burada sâdece kitapları ile bâzı dergilerdeki ilim ve fikir yazılarının neşir târihlerine göre düzenlenmiş bir listesini sunuyorum.

KİTAPLARI :

- 1 — Adana Ticâret Rehberi. 1924 (Türkçe ve Fransızca).
- 2 — Alacahöyük Hafriyatı. 1935 (Türkçe ve Fransızca iki ayrı cilt).
- 3 — Göllüdağ Hafriyatı Üzerine İlk Kısa Rapor. 1936.
- 4 — Türkiye'de 1935 Yılında Arkeoloji İşleri. 1936.
- 5 — Türkiye'de 1936 Yılında Arkeoloji İşleri. 1938.
- 6 — Les Fouilles de Karaoğlan: Les Premiers Résultats. 1938.
- 7 — Küçük Borçlu. 1925 ve 1943 (Tercüme. Terbiyevî çocuk romanı).
- 8 — Köy Kadını. 1943.
- 9 — İdeal ve İdeoloji. 1947.
- 10 — Halkevlerinde Müze, Tarih ve Folklor Çalışmaları Kılavuzu. 1947.
- 11 — Millet Anlayışımızda Değişmeler. 1948.
- 12 — Ankara Anıtı Hakkında. 1949 (Avgustus-Çev. Hâmit Dereli; Ankara Anıtı "Monumentum Ancyrantum"nın başına eklenen tetkik).
- 13 — Les Fouilles Archéologique en Turquie. 1950.
- 14 — L'Organisation des Musées en Turquie. 1950.
- 15 — Türk Müzeciliğine Bir Bakış. 1953 (Türkçe ve Fransızca iki ayrı cilt).
- 16 — Turuva Kılavuzu. 1953.
- 17 — Coğrafyadan Vatana (basılmamıştır).

MAKALELERİ :

- 1 — Bir Turan Sanatı var mıdır? Medeniyetler Üzerinde Arkeoloji Tetkikleri (De Tizac'dan tercüme. Türk Yurdu 19 (213). sayı, 1929).
- 2 — Akdeniz Medeniyeti. Son Otuz Senelik Arkeoloji Keşiflerinin Medeniyet Tarihinde Yaptığı Tadiller I (Türk Yurdu 21-22 (215-216). sayı, 1929).
- 3 — Akdeniz Medeniyeti II. Giritte Arkeolojik Araştırmaların Tarihi I (Türk Yurdu 29 (223). sayı, 1930).
- 4 — Akdeniz Medeniyeti III. Giritte Arkeolojik Araştırmaların Tarihi II. Bulunan Eserlerin öğrettiği: A—Mimarî (Türk Yurdu 30 (224). sayı, 1930).
- 5 — Akdeniz Medeniyeti IV. Giritte Arkeolojik Araştırmaların Tarihi III. Bulunan Eserlerin öğrettiği: B—Heykeltraşlık (Türk Yurdu 33 (227). sayı, 1930).
- 6 — Bizde Köy (Dönüm 17. sayı, 1933).
- 7 — Bizim Köylere Dair II-III. (Dönüm 18-19. sayılar, 1933—34).
- 8 — Köy Kadını (Dönüm 25. sayı, 1934; Çığır 92. sayı, 1940; Bizim Türkiye 2. sayı, 1950).

- 9 — Bir Köy Köpeği (Dönüm 26. sayı, 1934).
- 10 — “Halkçılık ve Köycülük”, “Köycülük Rehberi” ve “Köycülük Eserleri” (Nusret Kemal’in bu isimleri taşıyan kitapları hakkında. Dönüm 29-30. sayı, 1934).
- 11 — Karalar Hafriyatı (T.T.A.E.D. II. 1934).
- 12 — Adanadan Gelen Vazo (T.T.A.E.D. III. 1936).
- 13 — Göllüdağ Hafriyatı Üstüne İlk Kısa Rapor (T.T.A.E.D. III. 1936).
- 14 — 1935 de Türkiyede Yapılan Hafriyatlar (T.T.A.E.D. IV. 1940).
- 15 — La Turquie Nouvelle et les Fouilles Archéologique (La Turquie Kémaliste 2. sayı, 1934).
- 16 — Les Résultats les Fouilles Faites à Ankara par la Société d’Histoire Turque (La Turquie Kémaliste 21-22. sayı, 1937).
- 17 — Fouilles de Göllüdağ. (RHA 3. 1934—1936).
- 18 — Les Tumuli de Karalar et la Sépulture du Roi Déiotaros II (J. Curpy ile müştereken yazılmıştır. RA Oct.-Décem. 1935).
- 19 — Tarih, Arkeoloji, Müzeler, Turizm (Ülkü 19. sayı, 1934).
- 20 — Göllüdağ Hafriyatı (Ülkü 26. sayı, 1935).
- 21 — Göllüdağ Kazımı (Ülkü 28. sayı, 1935).
- 22 — Alâiddin Tepesi (Ülkü 1. sayı, 1941).
- 23 — Kitaplar Arasında: “Anadolu Selçukî Devleti Tarihi” (Ülkü 13. sayı, 1942; Çığır 116. sayı, 1942).
- 24 — Sanat Miraslarımız: Topkapı Sarayında Tarih (Ülkü 59. sayı, 1944).
- 25 — Bir Sergi Dolayısıyla (Ülkü 84. sayı, 1945).
- 26 — Topkapı Sarayında Tarih II (Ülkü 86. sayı, 1945).
- 27 — Sanat ve Arkeoloji (Ar 2. sayı, 1937).
- 28 — Bir Arkeoloji Heykeli Münasebetiyle (Ar 4. sayı, 1937).
- 29 — Turuva Hafriyatı (Ar 6. sayı, 1937).
- 30 — Ankaradaki Hafriyat (Ar 7. sayı, 1937).
- 31 — Proto-Etilere Dair (II. Türk Tarih Kongresi. Tebliğler. 1937).
- 32 — Alacahöyük Hafriyatının neticeleri=Les Premiers Résultats des Fouilles d’Alacahöyük (Belleten 1. sayı, 1937).
- 33 — T.T.K. Hafriyat ve İstikşafı (Belleten 2. sayı, 1938).
- 34 — Anadolu da en Garbî Hitit İstasyonu=Les Stations Hitite la Plus Occidentale d’Anatolie (Belleten 3. sayı, 1939).
- 35 — Karaoğlan Hafriyatı (Belleten 3. sayı, 1939).
- 36 — Bitik Kazısı ve Hatay Tetkikleri Hakkında Kısa Rapor (Belleten 30. sayı, 1944).
- 37 — Ein Neuer hethitischer Fundort im Süden von Ankara (AA. 1939).
- 38 — Ahlâk Meseleleri (Emile Boutroux’dan tercüme. Çığır 93-94. sayı, 1940).
- 39 — (1928 de) Arkeolog Gözüyle Orta Avrupa I-IV (Çığır 94-100. sayılar, 1940—41).
- 40 — Ziya Gökalp’ın Türkçülüğüne Dair. Merhumun 14 üncü Ölüm Yıldönümü Dolayısıyla (Çığır 96. sayı, 1940).
- 41 — Bizim Topraklara Dair... I (Çığır 97. sayı, 1940).
- 42 — Köy Görünüşleri: Keven (Çığır 97. sayı, 1940).
- 43 — Fransa Üstüne Düşünceler (Çığır 98. sayı, 1941).
- 44 — Millet Tipi (Çığır 99. sayı, 1941).
- 45 — Eski Darülfünundan Hatıralar (Çığır 99. sayı, 1941).
- 46 — Çocuklarımıza Dair (Çığır 100. sayı, 1941).
- 47 — Bir Kitabı Bitirince (Çığır 101. sayı, 1941).
- 48 — Arkeolog Gözüyle Anadolu II (Çığır 101. sayı, 1941).

- 49 — Usta ve Çömezleri (Çığır 102. sayı, 1941; Millet 10. sayı, 1943).
- 50 — Arkeolog Gözüyle Anadolu: Bergama Yolunda (Çığır 103. sayı, 1941).
- 51 — Yeni Bir Kitap Okudum (Çığır 104. sayı, 1941).
- 52 — Türk Güzel Sanatları: (XIII.—XVI. Yüzyıl) Anadolu Çinileri (G. Migeon ve A. Sakızıyan'dan tercüme. Çığır 108. sayı, 1941).
- 53 — Acaba En Eski Ankara mı? (Çığır 109. sayı, 1941).
- 54 — “Yaradana Mektuplar”, “Şahsiyetli Şehir” (Çığır 109. sayı, 1941).
- 55 — “Redhouse”dan Faydalanma, “Kara Mehmet” (Çığır 110. sayı, 1942).
- 56 — “900 üncü Yıldönümü” (Çığır 111. sayı, 1942).
- 57 — Millî Ahlâk Meselesi (Çığır 115. sayı, 1942).
- 58 — Bir Yıldönümü (Çığır 122. sayı, 1943).
- 59 — Hacı Bayramdaki Mâbet (Çığır 126. sayı, 1943).
- 60 — Paris Yakınında Hisar ve İnsan Harabesi (Çığır 129. sayı, 1943).
- 61 — Bir Garp Düşünürü Diyor ki (Romier'den tercüme. Çığır 130. sayı, 1943).
- 62 — Sanki Bizim İçin (Çığır 131. sayı, 1943; Bizim Türkiye 20. sayı, 1948).
- 63 — “Küçük Borçlu” Dolayısıyla (Çığır 134. sayı, 1942. İmzasız).
- 64 — Arkeoloji Enstitüsünün Dünü, Bugünü ve Yarını Hakkında (D.T.C.F. Yıllık Çalışmalar dergisi I. 1941).
- 65 — Bu Mecmua (Millet 1. sayı, 1942. İmzasız; Çığır 114. sayı, 1942).
- 66 — Türk Sanat ve Arkeolojisi (Millet 1. sayı, 1942).
- 67 — Edibin İşe Karışması (Millet 1. sayı, 1942).
- 68 — Coğrafyadan Vatana (Millet 2. sayı, 1942. İmzasız; Türkeli 1. sayı, 1947).
- 69 — Kayıplarımız: Ferit Uğur İçin (Millet 2. sayı, 1942. İmzasız).
- 70 — Güzel Türkçemiz (Millet 3. sayı, 1942).
- 71 — Kayıplarımız: Elmalılı Küçük Hamdi Hoca (Millet 3. sayı, 1942. İmzasız).
- 72 — Tarih: Osmanlı İmparatorluğu ve Müstemlekecilik (Prof. Ömer Lûtfi Barkan'ın bir konferansı üzerine. Millet 3. sayı, 1942).
- 73 — Bizim Gerçeklerimiz: Soyadları (Millet 3. sayı, 1942).
- 74 — Yerini ve Vazifesini Bilen Millet (Millet 4. sayı, 1942).
- 75 — Ahlâka Dair (Millet 4. sayı, 1942).
- 76 — Ahlâka Dair II. Efkâr-ı Umumiye (Millet 5. sayı, 1942).
- 77 — Bizim Gerçeklerimiz: Yokolası Ayrılık (Millet 5. sayı, 1942); Bizim Türkiye 6. sayı, 1948).
- 78 — Rahmetlik Dr. Rıza Nur (Millet 6. sayı, 1942. İmzasız; Çığır 119. sayı, 1942; Kopuz 5-6. Sayı, 1943).
- 79 — Bizim Gerçeklerimiz: Bunlar Kim? (Millet 7. sayı, 1942).
- 80 — Tarihimizin Öğrettikleri (Millet 8. sayı, 1942).
- 81 — Bizim Gerçeklerimiz: Rejyonalist Kimdir? (Millet 8. sayı, 1942).
- 82 — İlimcilik (Millet 11. sayı, 1943).
- 83 — İdeal ve İdeoloji (Millet 12. sayı, 1943).
- 84 — Bizim Gerçeklerimiz: Milletçilik (Millet 12. sayı, 1943).
- 85 — İkinci Yıla Girerken (Millet 13. sayı, 1943. İmzasız; Çığır 125. sayı, 1943).
- 86 — Bizim Gerçeklerimiz: Bizim Milliyetçiliğimiz (Millet 13. sayı, 1943; Çığır 126. sayı, 1943).
- 87 — Bugünün Kitabı (Dr. Halil Fikret Kanat'ın Milliyet İdeali ve Topyekûn Millî Terbiye adlı eseri dolayısıyla. Millet 14. sayı, 1943).
- 88 — Yirmiüç Nisan (Millet 14. sayı, 1943. İmzasız).
- 89 — San'at-Arkeoloji: Tarihe, Arkeolojiye, Müzeye Dair (Millet 16. sayı, 1943).
- 90 — Bizim Gerçeklerimiz: Tehlike Kaçakları. Millet 16. sayı, 1943).

- 91 — Suçlu Çocuklar (Tezer Taşkıran ve Samet Aġaoġlu'nun kitabı dolayısıyla. (Millet 18. sayı, 1943).
- 92 — Yirmi Yıl Geçti (Millet 19. sayı, 1943).
- 93 — Memleketten Sesler: Antakya Yolunda I (Millet 19. sayı, 1943).
- 94 — Ziya Gökalp'in 19 uncu Ölüm Yıldönümü (Millet 19. sayı, 1943).
- 95 — Bizim Gerçeklerimiz: Köy Saġlığı Meselesi (Millet 19. sayı, 1943).
- 96 — III. Türk Tarih Kongresi (Millet 20. sayı, 1943).
- 97 — Beş Cephe (Millet 21. sayı, 1944).
- 98 — "İleri Fikir" Pehlivanları (Millet 22. sayı, 1944).
- 99 — "Kültür Otarşisi" Mucitleri (Millet 23. sayı, 1944).
- 100 — Kayıplarımız: Mehmet Emin Yurdakul (Millet 23. sayı, 1944).
- 101 — Özleyiş ve Çağırış (Özleyiş 1. sayı, 1946).
- 102 — Günümüzün Davaları: Demokrasi I-III (Özleyiş 2-4. sayılar, 1946—47).
- 103 — Buhran Günlerinde (Léon Daudet'den tercüme. Özleyiş 3. sayı, 1946).
- 104 — Yeni Bir Özleyiş (Özleyiş 4. sayı, 1947).
- 105 — Türkiye'nin Yükseltilmesi (Bayrak 9. sayı, 1947).
- 106 — 23. Ölüm Yıldönümü Vesilesiyle Ziya Gökalp (Bayrak 38. sayı, 1947).
- 107 — Düven (Düven 1. sayı, 1947).
- 108 — Dostluk Üzerine Düşünceler I-II (Sanat ve Edebiyat Gazetesi 47-48. ve 49-50. sayılar, 1947; Gurbet 3. sayı, 1954).
- 109 — Çağımız (Hareket 1. sayı, 1947).
- 110 — Tarih Görüşü (Hareket 3. sayı, 1947).
- 111 — İstanbul'un Beşyüzüncü Yıldönümünde: Yeni Çağlardaki Rolümüzü Belirtmeliyiz I-II (Hareket 4-5. sayılar, 1947).
- 112 — Oluş'uma: Bahtiyar İdealist (Hareket 9. sayı, 1947).
- 113 — Mü'min Akif (Hareket 10. sayı, 1947).
- 114 — Türk Medeniyet ve Sanat Tarihi (Hareket 22. sayı, 1948).
- 115 — Türk Gençliği (Bizim Türkiye 1. sayı, 1948).
- 116 — Kültür Cephemiz: Bir Gaflet (Bizim Türkiye 4. sayı, 1948).
- 117 — Milliyetçiliğimizin Merhaleleri I-III (Bizim Türkiye 9.-11. sayılar, 1948).
- 118 — Turizm I-III. (Bizim Türkiye 17-19. sayılar, 1948).
- 119 — Maarifimizin Binbir Derdi (Bizim Türkiye 23. sayı, 1948).
- 120 — "Türkiye Öğretmen Yardımlaşma Dernekleri Birliği" Başkanı Prof. Remzi Oğuz Arık'la Bir Mülakat (Bizim Türkiye 25. sayı, 1948).
- 121 — Türk Gençliğine (Bizim Türkiye 25. sayı, 1948).
- 122 — Türkiyemizin Âbideleri: Ahmet Paşa Câmisi Yahut Ulu Câmi "Divriki" (Bizim Türkiye 26. sayı, 1948).
- 123 — Türkiyemizin Âbideleri: Alâeddin Câmii "Konya" (Bizim Türkiye 27. sayı, 1948).
- 124 — Bizim Türkiye (Bizim Türkiye 1. sayı, 1950).
- 125 — Derneklerimiz (Bizim Türkiye 2. sayı, 1950).
- 126 — Devrimizin İzahı (Lucien Romier'den tercüme (Bizim Türkiye 2-7. sayılar, 1950).
- 127 — Türkiye'de Komünizm I-IV (Bizim Türkiye 9-12. sayılar, 1950; Komünizme Karşı Mücadele 14-19. sayılar, 1951).
- 128 — Türk Sanatının Kökleri (Şadırvan 1. sayı, 1949).
- 129 — Selçuklu Sanatına Bir Bakış (Şadırvan 2. sayı, 1949).
- 130 — Selçuklu Mimarisinden Anadolu Beylikleri Mimarisine Doğru (Şadırvan 4. sayı, 1949).

- 131 — Önyasa'nın Sanat Zirvesi: Osmanlı Mimarlığının Sinan Devri (Şadırvan 6. sayı, 1949).
  - 132 — İstanbul'un Fethinden Sonra Yücelen Mimarlığımızın Yanında Çöken ve Gelişen Sanatlarımız (Şadırvan 9. sayı, 1949).
  - 133 — Mimarlıkta Haşmetten Çöküntüye Doğru (Şadırvan 11. sayı, 1949).
  - 134 — Şafak Sökerken: Komünizmle Savaş (Şafak 2. sayı, 1949).
  - 135 — Bilim Zihniyeti (Hisar 2. sayı, 1950).
  - 136 — Sanatkârın Yalnızlığı (Hisar 3. sayı, 1950).
  - 137 — Plâstik Sanatlar: Türkiyede Desen (Hisar 8. sayı, 1950).
  - 138 — Plâstik Sanatlar: Bugünkü Mimarlığımız (Hisar 12. sayı, 1951).
  - 139 — Arkayızan Sanat I (Hisar 21. sayı, 1952).
  - 140 — Türk Milliyetçiler Derneği (Mefkûre 23. sayı, 1952).
  - 141 — Tepki (Mefkûre 30. sayı, 1952).
  - 142 — Fetihten Önce, Fetihten Sonra (Türk Dili 20. sayı, 1953).
  - 143 — Gurbet (Gurbet 1. sayı, 1954).
-

Merhum Prof. Yusuf Ziya Yörükân